

Î N C H E I E R E

20 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas, Iuliana Oprea

examinând admisibilitatea recursului declarat de Rotaru Ludmila prin intermediul avocatului Istrati Adrian,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Doloșcan Ghenadie împotriva Ludmilei Rotaru cu privire la încasarea datoriei, și

cererea reconvențională înaintată de Rotaru Ludmila împotriva lui Doloșcan Ghenadie cu privire la declararea nulității actului juridic,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de Rotaru Ludmila și s-a menținut hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani din 15 august 2017,

c o n s t a ț ă :

La 29 noiembrie 2016, Doloșcan Ghenadie s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ludmilei Rotaru cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 22 octombrie 2016, pârâta Rotaru Ludmila a luat cu împrumut de la el suma de 19 864 lei, cu termenul de rambursare de o lună, adică până la 22 noiembrie 2016.

Susține că în termenul stabilit pârâta nu a restituit împrumutul și nu a întreprins careva măsuri în vederea stingerii datoriei existente.

Solicită reclamantul, inclusiv în urma concretizării cerințelor, încasarea din contul Ludmilei Rotaru în beneficiul său a datoriei în sumă de 19864 lei, dobânzii de întârziere de 2472,38 lei, cheltuielilor de judecată cu titlu de asistență juridică în mărime de 1500 lei și cu titlu de taxă de stat în sumă de 670,10 lei.

Pe parcursul examinării cauzei, Rotaru Ludmila a depus acțiune reconvențională împotriva lui Doloșcan Ghenadie cu privire la declararea nulității actului juridic.

În motivarea acțiunii reconvenționale a indicat că a activat în calitate de vânzător a cărnii și produselor de carne în magazinul specializat SRL „Aviflor-Gv” situat pe adresa mun. Chișinău, str. Cuza Vodă 30/1.

La angajare i-a fost comunicat că va avea un salariu oficial de 1500 lei, conform contractului individual de muncă nr. 01/020713 din 02 iulie 2013, însă de facto i se va achita câte 70 de lei pentru fiecare zi de lucru, plus 5% din marfa realizată, astfel urma să primească un salariu lunar aproximativ de 4500 lei.

Indică însă, că în perioada activității a fost permanent persecutată de conducătorul întreprinderii Doloșcan Ghenadie, care sistematic refuza să-i achite salariul promis, iar la sfârșitul fiecărei săptămâni de lucru o obliga pe ea și alte vânzătoare de a achita carnea și produsele din carne care nu au fost vândute în timpul săptămânii și la care a expirat termenul de valabilitate.

Astfel, era nevoită din banii proprii să achite producția care nu s-a realizat, cu toate că salariul promis nu îl primea.

Menționează că nu a avut posibilitatea de a depune careva plângeri sau cereri în adresa companiei și a lui Doloșcan Ghenadie, deoarece nu cunoștea unde se află sediul întreprinderii, iar cu Doloșcan Ghenadie contacta doar telefonic sau când acesta se prezenta la magazinul unde dânsa activa.

Deoarece se considera practic exploatată prin muncă, fără a fi remunerată respectiv și obligată să achite din banii proprii producția care nu s-a realizat, la data de 18 octombrie 2016 prin intermediul șoferului care aducea marfa la magazin a expedit lui Doloșcan Ghenadie o cerere de eliberare.

În continuare, la 22 octombrie 2016, Doloșcan Ghenadie s-a prezentat la magazinul specializat SRL „Aviflor-Gv” situat pe adresa mun. Chișinău, str. Cuza Vodă 30/1 și amenințând-o cu aplicarea forței fizice, i-a blocat accesul spre ieșirea din magazin, obligând-o să întocmească o recipisă pentru suma de 19864 lei, precum că el i-a dat cu împrumut această sumă, însă în realitate suma indicată de bani constituia valoarea mărfii cu adaos comercial pe care nu a reușit să o realizeze pe parcursul ultimei săptămâni de lucru.

Sustine că recipisa dată a fost întocmită pentru a fi obligată să mai activeze în magazinul lui Doloșcan Ghenadie până la realizarea mărfii rămase, însă de frică ca să nu fie persecutată sau obligată de a întocmi o altă recipisă pe o sumă mai mare, după data de 22 octombrie 2016 nu a mai ieșit la lucru.

După eliberarea sa a aflat că astfel de recipise, dar pe sume diferite în dependență de valoarea mărfii rămase, au fost obligați să întocmească și alți angajați care au dorit să se elibereze de la serviciu.

Suplimentar menționează că, din momentul eliberării, Doloșcan Ghenadie refuză să-i elibereze carnetul de muncă și certificatul cu privire la munca în cadrul unității respective, în care să fie indicate specialitatea, calificarea, funcția, durata muncii și cuantumul salariului, motiv din care s-a adresat cu plângeri în adresa IP Botanica și Inspecției de Stat a Muncii, însă nu a primit nici un răspuns de la organele sesizate.

Consideră că în astfel de circumstanțe recipisa prezentată de către Doloșcan Ghenadie este un act juridic fictiv, încheiat prin violență care cade sub incidența nulității absolute prevăzute de Codul civil.

Solicită pârâta-reclamantă, declararea nulă a actului juridic și anume, recipisa privind împrumutul sumei de 19864 lei, întocmită la 22 octombrie 2016 între ea și Doloșcan Ghenadie, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani din 15 august 2017, a fost admisă chemare în judecată depusă de Doloșcan Ghenadie și s-a încasat de la Rotaru Ludmila în beneficiul lui Doloșcan Ghenadie datoria în mărime de 19864 lei, dobânda de întârziere de 2472,38 lei, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1500 lei și taxa de stat achitată în mărime de 670,10 lei, iar în total suma de 24506,48 lei. Acțiunea reconvențională înaintată de Rotaru Ludmila a fost respinsă integral.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 18 august 2017, Rotaru Ludmila a contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2017, s-a respins apelul declarat de Rotaru Ludmila și s-a menținut hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani din 15 august 2017.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2018, s-a corectat greșeala mecanică admisă în dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2017 prin completarea dispozitivului cu sintagma „Se încasează de la Rotaru Ludmila în beneficiul lui Doloșcan Ghenadie suma de 1000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică”.

La 22 ianuarie 2018, Rotaru Ludmila prin intermediul avocatului Istrati Adrian, a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii inițiale și admiterea acțiunii reconvenționale.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu dispozițiile contestate, considerându-le neîntemeiate și ilegale prin faptul că au fost emise cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

Tot în motivarea recursului a fost reprodusă starea de fapt a cauzei, fiind menționat că instanțele de judecată au dat o apreciere eronată probelor și nu au luat în considerație faptul că mărimea sumi acordată cu împrumut este una dubioasă, precum și că aceasta a fost acordată în ziua eliberării de la muncă.

Astfel, reiterează că actul juridic a fost încheiat în urma constrângerii prin violență și respectiv, fără intenția de a produce careva efecte juridice.

Prin prisma art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Prin urmare, recursul declarat de către Rotaru Ludmila la 22 ianuarie 2018, împotriva deciziei din 22 noiembrie 2017, a fost depus în termen.

La 18 mai 2018, în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC, în adresa intimatului a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

Intimatul Doloșcan Ghnadie nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de către Rotaru Ludmila prin intermediul avocatului Istrati Adrian, urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Rotaru Ludmila prin intermediul avocatului Istrati Adrian este declarativ și nu justifică afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, completul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În cazul de față, Completul constată că temeiurile inserate în cererea de recurs nu dezvăluie nicio aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

De altfel, argumentele invocate de către recurent nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII al Codului de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin urmare, recursul nu poate fi exercitat pentru alte motive decât cele prevăzute de lege, controlul judiciar fiind limitat, de regulă, numai la problemele de drept, fiind inadmisibilă repunerea în discuție a unor chestiuni de fond ce au fost soluționate de către instanțele de judecată.

În același timp, Completul reiterează că, prin prisma jurisprudenței Curții Europene, recursul trebuie să fie unul „efectiv”, atât în practică, cât și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” (*a se vedea Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr.45701/99, §137, ECHR 2001-XII*). Totodată, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (*cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2001, Meyer vs Germania, 22 martie 2016*), însă în recursul declarat asemenea aspecte nu se regăsesc.

Reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Rotaru Ludmila prin intermediul avocatului Istrati Adrian, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Rotaru Ludmila prin intermediul avocatului Istrati Adrian, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Tatiana Vieru

judecători

Maria Ghervas

Iuliana Oprea